

timelærere har fået nok

DAGPENGESTRAMNINGERNE ER BLOT den seneste dråbe i timelærernes i forvejen overfyldte bæger. På Aarhus Universitet har de nu stiftet en ny forening, der skal sætte fokus på deres usle vilkår.

af Benedikte Ballund · bb@dm.dk foto: Jesper Voldgaard

Opgaver, der blev rettet, uden at hun fik en krone for det. Fem timers betaling for 3-4 fulde arbejdsdage. Usikkerhed om næste semesters ansættelse og lange ferieperioder uden løn. Chresteria Neutzsky-Wulff er i løbet af sin karriere som undervisningsassistent på både Aarhus og Københavns Universitet løbet ind i flere af de problemer, som mange andre timelærere dør med.

Alligevel er hun blevet hængende, nu på 7. år.

“Når jeg træder ind i et undervisningsrum, er der et brændpunkt mellem stoffet, de studerende og underviseren, og det brændpunkt er fantastisk. Det er sådan, mange timelærere har det. Selvom mange ved siden af forsker eller skriver artikler, er det undervisningen, der får en til at gå smilende hjem”, siger hun.

Trods den store glæde ved at undervise studerende i blandt andet oldgræsk og oversættelsesteori har Chresteria Neutzsky-Wulff dog ikke længere tænkt sig at sidde stille, mens hendes arbejdsvilkår bliver ved med at være langt ringere end de fastansattes. Derfor har hun nu sammen med en række kolleger taget initiativ til at stifte “Timelærerforeningen ved Aarhus Universitet”.

Foreningen, der skal dække alle fakulteter inklusive Handelshøjskolen, vil arbejde for bedre forhold for universitetets undervisningsassistenter og eksterne lektorer. Det handler kort sagt om at komme af med usikkerhed og ubetalt overarbejde og opnå basale goder som overenskomstdækning, ret til løn under sygdom og barsel og pension. Sidstnævnte punkt indgår i øvrigt også i den klage over Danmarks manglende overholdelse af de internationale standarder for akademisk frihed, som DM har sendt til UNESCO.

“Hvis man er lærling, kan man nok godt holde ud, at nogle arbejdsopgaver ikke hører til de mest spændende, og at lønnen er lav, fordi man ved, hvad der venter forude. Men her taler vi altså om mennesker, som for nogles vedkommende er timelærere på 20. år”, siger Chresteria Neutzsky-Wulff. Det er samtidig mennesker, der hele tiden må leve med, at de på den ene side hører til og på den anden side alligevel ikke gør.

“Jeg har oplevet, at jeg ikke blev inviteret med til orienteringsmøde om den nye karakterskala. Ikke af ond vilje, men fordi de simpelthen glemte at invitere os”, fortæller hun.

Kæmpe kompetencetab

Ifølge Chresteria Neutzsky-Wulff er mange af timelærerne ved at køre trætte. Stramningerne i de supplerende dagpenge sætter dem under pres, samtidig med at et time-loft forbyder universiteterne at lade dem nå op på fuld tid. Og flere af deltagerne på de indledende møder i foreningen gav udtryk for, at de har valgt dagpengene fra, fordi de ikke kan få kravet om fire ansøgninger om ugen til at hænge sammen med at passe deres arbejde. Men det giver en stram økonomi, som ikke bliver mindre snærende, når de lange undervisningsfrie perioder kommer.

“Man er i klemme mellem reglerne og universitetet, der regner med, at man går på dagpenge i sommerferien og ikke er død af sult 1. september. Jeg tror, at mange kommer til at flygte fra universiteterne, fordi de ikke kan holde det ud længere, og det vil være et kæmpe kompetencetab. Mange af timelærerne er enormt dygtige undervisere og har lagt virkelig meget energi i at udvikle gode forløb og arbejde med didaktikken. Efter 6-7 års

hård selvoplæring er jeg også selv blevet meget bedre. Universiteterne burde være interesserede i, at vi kommer tilbage hvert semester”, understreger hun.

Derfor mener hun også, at timelærernes kamp ikke kun handler om deres egne vilkår. Og hun har med undren konstateret, at en institutsekretær for eksempel fik besked på, at hun ikke måtte bruge arbejdstid på at videresende en mail om foreningens stiftelse til det pågældende instituts timelærere.

“Vi er ikke en trussel, men et stort plus for Aarhus Universitet. Vores kamp for ordentlige forhold hænger sammen med universiteternes kamp for undervisningskvalitet. Politikerne snakker hele tiden om videnssamfundet, men det buzzword betyder jo ingenting, hvis universiteterne ikke kan holde på undervisere, der sørger for, at der faktisk bliver bragt viden videre”.

Godt initiativ

Den nye timelærerforening er ikke ment som en konkurrent til DM eller de øvrige fagforeninger. Tværtimod vil foreningen gerne arbejde sammen med DM og de eksisterende deltids-VIP-klubber.

“Der er masser af sympati hos DM. Problemet har været, at der ikke rigtig er kommet resultater ud af det. Som græsrodstimelærerforening kan vi være med til at holde gang i debatten, skaffe fakta om vores vilkår og informere politikere og befolkning, og næste gang DM og de andre fagforeninger sætter sig til forhandlingsbordet på vores vegne, kan det måske være, at der sker noget”, håber Chresteria Neutzsky-Wulff.

Hun peger også på, at fagforeningen kan hjælpe med til at sikre, at de eksisterende regler bliver overholdt. For eksempel

Vil du vide mere:

Den nye forening holdt stiftende generalforsamling den 7. maj. Den er åben for timelærere samt alle, der sympatiserer med sagen. Mere information fås hos Chresteria Neutzsky-Wulff på chresteria@chresteria.dk.

har flere timelærere ved at dele erfaringer opdaget, at det ikke er tilladt for universiteterne kun at lade dem være undervisningsassistenter på et forløb, hvis de er blevet ansat som eksterne lektorer på et andet. Det er bare sket alligevel.

Hos DM's formand, Ingrid Stage, er der da også opbakning til den nye forening.

“Det er et godt initiativ, som jeg gerne vil støtte og samarbejde med – og så vil DM naturligvis altid støtte medlemmerne i, at reglerne bliver overholdt. Bliver de ikke det, og er det et medlem, der bliver ramt, kræver det bare en henvendelse til den lokale tillidsrepræsentant eller til sekretariatet”, siger hun.

Hun understreger også, at DM står for

“Jeg tror, at mange timelærere kommer til at flygte fra universiteterne, og det vil være et kæmpe kompetencetab”, siger Chresteria Neutzsky-Wulff, på syvende år universitetslærer på deltid.

at genoptage forhandlingerne om ansættelse på overenskomst for timelærere, og at hun altid gerne ser forslag og beretninger fra deres virkelighed.

Urealistisk kæphest

Selvom begge parter gerne vil samarbejde, mener Chresteria Neutzsky-Wulff dog også, at DM må bløde op på sin holdning til den forskningsbaserede undervisning.

“Jeg ville da hjertens gerne selv forske ved siden af min undervisning, og ideelt set burde al undervisning da være forskningsbaseret. Det ville bare kræve så mange ekstra midler til universiteterne, at jeg mener, at det er helt urealistisk lige nu. Derfor savner jeg, at diskussionen om den kæphest får lidt flere nuancer. Vi underviser måske ikke alle med udgangspunkt i egen forskning, selvom mange sidder med så krævende forløb, at de faktisk sidder og forsker for at kunne lave undervisningsmaterialer, men vores undervisning er under

alle omstændigheder baseret på andres forskning”, siger hun.

Ingrid Stage mener dog, at DM nok er mindre rigid på det punkt, end timelærerne måske opfatter det.

“Under alle omstændigheder er det en kompleks problemstilling, som kræver grundige diskussioner, hvis ikke en opblødning skal blive misbrugt af arbejdsgiverne i retning af en total adskillelse af forskning og undervisning. På flere udenlandske universiteter, især private profitorienterede universiteter – de såkaldte “garage universities” – ser vi stærke tendenser til samlebåndsundervisning, dvs. nogle forsker, andre udvikler, en tredje gruppe underviser på kurser, andre har udviklet, og en fjerde gruppe retter opgaver. Det lyder effektivt og økonomisk rationelt, men giver dårlige uddannelser og frem for alt et elendigt arbejdsmiljø for alle”, siger Ingrid Stage.

Læs også Kommentaren på side 25.

Åbent brev til rektor Jens Oddershede

Jeg ser, at du i ForskerForum/marts 2008 giver udtryk for, at universiteterne burde opgive påstanden om, at al undervisning er forskningsbaseret.

Principielt bør den overvejende del af universiteternes undervisning i "indholdsdisciplinerne" udføres af folk, der samtidig forsker, men der er andre slags undervisning, hvor andre parametre kan være lige så relevante.

Jeg er enig i, at der på universiteterne findes undervisning, hvor det er uden mening at påberåbe sig forskningsbaseret. På musikvidenskab undervises i praktiske fag som klaver, sang og kordirektion, og det samme gælder på flere andre fag. Her ville det dog være relevant at afsætte tid til fagligt/pædagogisk udviklingsarbejde, så underviserne blev betalt for at udvikle/skrive om deres pædagogiske metoder. Jeg ville da finde det relevant, om sang- og klaverlærerne fik løn for at overvære hinandens eksamener for at få indblik i hinandens pædagogiske metode. Det kunne afføde masser af konstruktive faglige diskussioner – som når fastansatte forskere honoreres for at deltage i konferencer og symposier.

Det er de urimelige stillingsudformninger, der gang på gang provokerer DVIP'erne til at protestere, men alle universitetsundervisere er jo i samme båd, der i årevis har været styret efter ét overordnet princip: den bevidste undernormering.

Alle universitetsfolk, jeg kender, står til rådighed for universitetet i langt flere timer, end de lønnes for. Alle ved det, ingen siger det. Forberedelsen af "indholds" undervisning på universitetsniveau omfatter bl.a. læsning af store mængder komplekse tekster, som skal bearbejdes med henblik på formidling. Det lader sig ikke gøre med en forberedelsesfaktor på 1,5 eller 2,5 timer pr. lektion. Taksterne for vejledning

og eksamen er også dikteret ovenfra på et helt urealistisk grundlag – både for løst- og fastansatte. VIP'erne kan jo starte med at tære på deres forskningstid, men hvor megen forskning kommer der ud af det?

De deltidsansatte, som ikke har forskningstid, bruger ofte deres fritid for at holde sig fagligt ajour. De evalueres jo halvårligt, ligesom dem i forskerstillingerne, og det skal nok holde dem til ilden – ellers risikerer de ikke at blive genansat.

Mange deltidsansatte bruger masser af ulønnet tid på arbejdsrelaterede møder og skemalægning plus den tid, der går med at sætte sig ind i studieordninger og eksamensadministration og fx frivillig, ulønnet deltagelse i universitets styrende organer. Alt dette er almindelig, fortiet viden, men det indgår på indtægtsiden i universiteternes regnskaber. Hvis ikke de kalkulerede med denne gratis arbejdskraft, ville Helge Sanders store hurranummer om "universiteter i verdensklasse" være endnu fjernere.

Vil man ansætte heltidsundervisere, må der oprettes nye typer af stillinger specielt beregnet til dette formål. Hvordan forestiller du dig, det skal finansieres? Det har været forsøgt med undervisnings- og studieadjunkturene, men den ordening blev ingen succes. Universiteterne var mere end tilbageholdende med at ansætte folk i disse stillinger, både fordi det blev dyrere end at have dem gående som eksterne lektorer eller undervisningsassistenter, og fordi studienævnene nødig ville miste muligheden for at vælge og vrage mellem underviserne. I hvert fald kom undervisningsadjunkterne til at arbejde meget og hårdt for deres beskedne løn.

Et problem med heltidsundervisere er, at de skal afvikle deres undervisning inden for to semestre a 12 uger, hvilket vel gør fuld-tidsansættelse urealistisk? Men hvis man nøjes med at ansætte heltidsundervisere

Det er de urimelige stillingsudformninger, der gang på gang provokerer DVIP'erne til at protestere, men alle universitetsundervisere er jo i samme båd, der i årevis har været styret efter ét overordnet princip: den bevidste undernormering".

på deltid, skal de naturligvis have mulighed for at passe andre ansættelser sideløbende, så de kan skaffe sig en fuld indtægt. Dette lader sig ikke praktisere, hvis universiteterne i praksis regner med at kunne råde over deres deltidsansatte, når det passer dem. Hvis universiteterne ansætter folk i en halv stilling, må de ansatte kunne råde frit over den anden halvdel af deres arbejdstid uden at risikere at blive indkaldt til møder, eksamener og lignende.

I nye stillinger som heltidsundervisere må der være afsat en rimelig andel af tid til fagligt/pædagogisk udviklingsarbejde svarende til det forberedelses- og udviklingsarbejde, der faktisk udføres. Der må også indgå en rimelig andel til den administration, der hidtil er udført uden løn.

Også universitetslærerforeningen under DM må prøve at forholde sig realistisk og konstruktivt til, at så forholdsvis mange universitetsansatte undervisere går under kummerlige forhold som eksterne lektorer og undervisningsassistenter i stedet for stædigt at fastholde sit mantra om den hellige, forskningsbaserede undervisning!